

แบบสรุปโครงการวิจัยย่อที่ 3

ชื่อแผนงานวิจัย เอกลักษณ์ระดับเซลล์ และโมเลกุล ของพืชสมุนไพร พืชถิ่นเดียว พืชหายาก และพืชใกล้สูญพันธุ์ของประเทศไทย

ชื่อโครงการย่อ เอกลักษณ์ระดับโมเลกุลพืชสมุนไพร พืชถิ่นเดียว พืชหายาก และพืชใกล้สูญพันธุ์ของประเทศไทย

ชื่อนักวิจัย รศ.ดร. กนกพร ไตรวิทยากร (หัวหน้าโครงการ)

ดร. ศุภจิต สาระเพชร ดร. สุขุมาล หวานแก้ว ดร. พนิดา คงสวัสดิ์วงศ์

ดร. อัญชิรา วิบูลย์จันทร์ ดร. ปิยรัชฎ์ เจริญทรัพย์

หน่วยงาน

- 1) สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล มหาวิทยาลัยมหิดล
- 2) ภาควิชาพฤกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- 3) โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม

บรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี 2556

เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ โทรศัพท์ 02-441-9003-7 ต่อ 1368 โทรสาร 02-441-9906

ประเด็นปัญหา ก่อนการวิจัย

ปัจจุบันมีการส่งเสริมให้มีการใช้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรในการรักษาโรคเพื่อทดแทนยาแผนปัจจุบันอย่างไร้ตาม จากปัญหาของสมุนไพรต่างชนิดที่เรียกว่าเหมือนกันแต่มีสรรพคุณแตกต่างกันเป็นจำนวนมากทำให้มีความสับสนในการนำพืชสมุนไพรเหล่านี้มาใช้ประโยชน์ ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาเอกลักษณ์ระดับโมเลกุลโดยการใช้เครื่องหมายโมเลกุล เพื่อการอนุรักษ์พันธุกรรมของพืชสมุนไพร พืชถิ่นเดียว และพืชใกล้สูญพันธุ์ของประเทศไทย และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตามหลักพฤกษาศาสตร์ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดการและวางแผนนโยบายการพัฒนาการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

การแก้ปัญหาโดยใช้ผลงานวิจัย

งานวิจัยนี้สามารถพัฒนาเครื่องหมายโมเลกุลไมโครเซทเทลไลท์ และดีเอ็นเอบาร์โค้ด เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาเอกลักษณ์ระดับโมเลกุลโดยใช้เทคนิคเคมิฟิล์มพ์ดีเอ็นเอ ศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรมของพืช 5 ชนิด ได้แก่ รัตนไชย เทียนนางcar หญ้านางแดงหรือขียน ปุดเดือน และประราศี และศึกษาความเป็นไปได้และประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้เครื่องหมายโมเลกุลที่พัฒนาขึ้นในการตรวจสอบชนิดและความถูกต้องของพืชสมุนไพรที่นำมาใช้ในการผลิตยาสมุนไพร

รูปภาพประกอบ -

สรุปโครงการวิจัยย่อyleที่ 3

ชื่อโครงการ เอกลักษณ์ระดับโมเลกุลพีชสมุนไพร พีชถินเดียว พีชหายาก และพีชไกลสูญพันธุ์ของประเทศไทย

จากการpubปัญหาของสมุนไพรต่างชนิดที่เรียกว่าเหมือนกันแต่มีสรรพคุณแตกต่างกันทำให้มีความสับสนในการนำพีชสมุนไพรเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ งานวิจัยนี้จึงทำการศึกษาเอกลักษณ์ระดับโมเลกุลของพีชสมุนไพร พีชถินเดียว และพีชไกลสูญพันธุ์ของประเทศไทยจำนวน 5 ชนิด ได้แก่ รอนไชย เทียนนางcar หญ้านางแดงหรือขียน ปุดเดือน และประราตี โดยใช้เทคนิคเคมิพิมพ์ดีเอ็นเอ ทั้งนี้ลายพิมพ์ดีเอ็นเօสามารถประยุกต์ใช้ในการอนุรักษ์พันธุกรรม ตรวจสอบชนิดและความถูกต้องของพีชสมุนไพรที่นำมาใช้ในการผลิตยาสมุนไพรต่อไป